

รายงานการประชุมคณะกรรมการบูรณาการเพื่อพัฒนา
ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม (กบสท.)
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันพฤหัสบดีที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

กรรมการผู้เข้าร่วม

๑. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายประธาน หวังรัตนปราณี
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
แทน รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	รองประธานกรรมการ
๓. นายสันติ พร้อมพัฒน์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๔. นายจุติ ไกรฤกษ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๕. นายพาสีทธิ์ หล่อธีรพงศ์
รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
๖. นายสำราญ สาราบรรณ์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๗. พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๘. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๙. นายสุชาติ ชมกลิ่น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
๑๐. นางสาวตรีนุช เทียนทอง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๑. นายโสภณ เหมธน
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข
แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๓. นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๔. นายสนั่น อังอุบลกุล
ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ

๑๕. นายเกรียงไกร เอียรานุกุล กรรมการ
รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๖. นายกิตติพัฒน์ เพียรธรรม กรรมการ
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
แทน ประธานสมาคมธนาคารไทย
๑๗. นางปัทมาวดี โพชนุกูล กรรมการ
๑๘. นายสมชัย จิตสุชน กรรมการ
๑๙. นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ กรรมการ
๒๐. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ
๒๑. นางสาวจินนาค์กร โรจนนันต์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒๒. นายวิญญูพิพล ติวะตันสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม

กรรมการผู้ลาประชุม

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) ตัดภารกิจ
๒. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ตัดภารกิจ
๓. นายวิโรฒ สันติประภาพร ตัดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสุภัทร จำปาทอง กระทรวงศึกษาธิการ
๒. นางสาวภัทรศร อิศรางกูร ณ อยุธยา กระทรวงมหาดไทย
๓. นายคงเอก พรหมมณี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายอมรเทพ ทวีปานิษฐ์ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๕. – ๑๘. เจ้าหน้าที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

๑. ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ขอให้ทุกฝ่ายบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคมให้เกิดผลเป็นรูปธรรมขึ้นมาให้ได้ โดยใช้แนวคิดพลิกโฉมประเทศไทยซึ่งต้องดำเนินการหลายกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ รวมทั้งยกระดับการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มโดยใช้ความก้าวหน้าทางดิจิทัลช่วยส่งเสริมโดยภาครัฐติดตามเร่งรัดผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ปัจจุบันพบว่ามีความก้าวหน้าในหลายหน่วยงาน แต่ยังไม่เป็นที่รับรู้ของประชาชน
๒. การแก้ปัญหาความยากจนต้องพิจารณาข้อมูลจากหลายมิติ ทั้งด้านรายได้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านหนี้สินครัวเรือน เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนโดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรยากจน ทั้งนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนอื่น ๆ ด้วย โดยขอให้ภาคเอกชนติดตามนโยบายของรัฐบาลอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาเป็นไปอย่างทั่วถึงทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ธุรกิจรายใหญ่ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ธุรกิจ Start-up และวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ การขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการต้องมีการจัดทำรายละเอียด ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน รวมทั้งผลักดันกฎหมาย และการใช้จ่ายงบประมาณของทุกกระทรวงร่วมกัน อีกทั้งต้องมีการวัดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง

๓. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม และการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. กรรมการและเลขานุการ รายงานให้ที่ประชุมทราบความเป็นมาของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ **ความเป็นมา** มีที่มาจากข้อเสนอการปฏิรูปด้านความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสมดุลระดับประเทศ ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยเสนอให้มีกลไกบูรณาการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านนโยบาย งบประมาณ และการดำเนินโครงการ ทั้งในระดับประเทศ หน่วยงานและพื้นที่ รวมทั้งสร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคีไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ คณะกรรมการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม (กบสท.)

๑.๒ **องค์ประกอบของ กบสท.** มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นรองประธาน คณะกรรมการประกอบด้วยรัฐมนตรีจาก ๑๐ กระทรวง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนภาคเอกชนสามสถาบัน ได้แก่ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประกอบด้วย (๑) นายกิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ (๒) นางปัทมวดี โพชนุกูล (๓) นายวีรไท สันติประภพ (๔) นายสมชัย จิตสุชน และ (๕) นายเอ็นนู ชื่อสุวรรณ โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นฝ่ายเลขานุการ

๑.๓ **หน้าที่และอำนาจของ กบสท.** ประกอบด้วย (๑) วางแนวทางและวิธีการดำเนินการระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการกำหนดแผนงาน โครงการ และการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม (๒) ส่งเสริม ประสานการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม และ (๓) กำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคมที่จำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

ประธานฯ ได้เน้นย้ำให้คณะกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตั้งเป้าหมายต้องทำงานยากให้ประสบผลสำเร็จเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดทำสำเร็จได้เพียงลำพัง แต่ต้องบูรณาการไปด้วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมแก่ประชาชน

๓. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒.๒ สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำและความยากจนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓

๑. กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวจินาณัฏฐา) รายงานข้อมูลสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำและความยากจนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

๑.๑.๑ **ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้** มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้นมา โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคหรือค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ด้านรายได้ ในปี ๒๕๖๒

มีค่า ๐.๔๓๐ สะท้อนความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับต่ำที่สุด นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำกับต่างประเทศ พบว่าไทยยังมีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ค่อนข้างสูงในภูมิภาค โดยมีค่าสัมประสิทธิ์จีนิด้านรายได้สูงกว่า ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ในปี ๒๕๕๘

๑.๑.๒ ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่าย มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยค่าสัมประสิทธิ์จีนิด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ในปี ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๐.๓๕๐ ปรับตัวจาก ๐.๓๔๘ ในปี ๒๕๖๒ เป็นผลจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในกลุ่มประชากร Decile ๓ ถึง ๑๐ เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันสูงขึ้น ขณะที่กลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ (Decile ๑-๒) มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคลดลงจากการสูญเสียรายได้และความเปราะบางทางการเงิน

๑.๑.๓ ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่งของไทย อยู่ในระดับสูงกว่าความเหลื่อมล้ำด้านรายได้มาก และมีลักษณะสะสมและส่งต่อไปยังคนในรุ่นต่อไป (Intergeneration transmission) โดยในปี ๒๕๖๒ กลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุด (Decile ๑๐) มีส่วนแบ่งมูลค่าทรัพย์สินสูงถึงร้อยละ ๓๑.๓๐ ของทรัพย์สินรวมทั้งประเทศ และเมื่อพิจารณาตามประเภททรัพย์สิน พบว่า การถือครองทรัพย์สินประเภทบ้าน ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ประกอบธุรกิจ/เกษตรฯ เป็นประเภททรัพย์สินที่มีความไม่เสมอภาคหรือเหลื่อมล้ำมากที่สุด และยังคงมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับทรัพย์สินทางการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงขึ้น เพราะทรัพย์สินประเภทดังกล่าวเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการสร้างผลตอบแทนที่มีอัตราการตอบแทนที่สูง นำไปสู่กระบวนการสะสมความมั่งคั่งต่อไป เช่น กำไรจากการประกอบธุรกิจ ดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น

๑.๑.๔ ความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษา ปี ๒๕๖๓ มีทิศทางที่ดีขึ้นในเกือบทุกระดับชั้น ยกเว้น การศึกษาระดับอนุบาลที่มีอัตราการเข้าเรียนลดลงอยู่ที่ร้อยละ ๗๖.๔ ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้ผู้ปกครองชะลอการนำบุตรหลานเข้าโรงเรียน ขณะที่อัตราการเข้าศึกษาต่อของเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงที่สุด (Decile ๑๐) สูงกว่าอัตราการเข้าศึกษาต่อของเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่สุด (Decile ๑) ประมาณ ๑.๘ เท่าในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประมาณเกือบ ๙ เท่าในระดับอุดมศึกษา แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การเข้าศึกษาต่อในระดับสูงยังคงเป็นประเด็นที่ต้องติดตาม เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ มีแนวโน้มทำให้นักศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงได้น้อยลง และโอกาสในการหลุดออกนอกระบบการศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยข้อสังเกตกรณีความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา พบว่า (๑) เด็กที่ออกกลางคัน (อายุ ๑๕-๒๑ ปี) จำนวนมากไม่ได้ทำงาน โดยเฉพาะกลุ่ม Decile ๑ มีสูงถึงร้อยละ ๔๑.๕๕ ที่ไม่ได้ทำงาน โดยมีเด็กที่ออกกลางคันในช่วงอายุดังกล่าวจำนวนมากที่ไม่ได้ทำงาน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้ทางเศรษฐกิจต่ำที่สุด โดยมีเด็กร้อยละ ๒๑.๗ ที่ไม่ได้อยู่ทั้งสถานะการจ้างงานและการศึกษา การฝึกอบรมหรือกิจกรรมสะสมทุนมนุษย์อื่น ๆ เลย (พิจารณาเป็นเด็กกลุ่ม NEET) (๒) ระดับการศึกษาของเด็กจะมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จากข้อมูลระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวที่สูงขึ้นจะส่งผลต่ออัตราการเรียนต่อของเด็กในครอบครัวที่สูงขึ้นด้วย

๑.๑.๕ การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ ครอบคลุมประชากรเกือบทั้งประเทศ แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพบริการระหว่างพื้นที่ จากการกระจุกตัวของบุคลากรและครุภัณฑ์ทางการแพทย์ โดยพบว่า กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจังหวัดใหญ่ในภูมิภาคต่าง ๆ มีความพร้อมด้านสาธารณสุขทั้งบุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์มากกว่าในเขตภูมิภาค และจังหวัดที่ห่างไกล โดยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ พบว่ากลุ่มประชากรผู้มีรายได้สูงจะเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้มากกว่ากลุ่มรายได้ต่ำ

- ๑.๑.๖ การเข้าถึงสวัสดิการทางสังคม** มีความครอบคลุมเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยยังชีพผู้พิการ โดยกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำได้รับประโยชน์มากกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง อย่างไรก็ตาม พบว่า มีร้อยละ ๓๐ ของครัวเรือนยากจนยังเข้าไม่ถึงโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ขณะที่โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐยังมีช่องว่างของการคัดกรอง ทำให้ความช่วยเหลือไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศไทยจะมีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมประชากรจำนวนมาก แต่มูลค่าความช่วยเหลือยังคงไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาความยากจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการคุ้มครองทางสังคมต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ ๕.๙ ซึ่งต่ำกว่าเวียดนามและมาเลเซียที่มีสัดส่วนร้อยละ ๗ และร้อยละ ๖.๑ ตามลำดับ อีกทั้งยังไม่สามารถครอบคลุมแรงงานนอกระบบได้อย่างเพียงพอ โดยสัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงระบบประกันสังคมอยู่ที่ร้อยละ ๑๔.๖๑
- ๑.๑.๗ ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดินเกษตรของเกษตรกร** ในปี ๒๕๖๒ เกษตรกรร้อยละ ๑๐ ที่มีรายจ่ายสูงที่สุด (Decile ๑๐) ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินเกษตรมากกว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีรายจ่ายต่ำที่สุด (Decile ๑) ถึง ๒.๔๐ เท่า ในส่วนของความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงทุน พบว่า ประชาชนมีความต้องการกู้ยืมเงินแต่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ถึงร้อยละ ๘.๕๘ ของประชากรทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นประชากรที่มีระดับรายจ่ายต่ำที่สุด (Decile ๑) กว่าร้อยละ ๑๒ ซึ่งสะท้อนภาพความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของไทย
- ๑.๑.๘ กระบวนการยุติธรรมมีค่าใช้จ่ายสูง** ความล่าช้าในการพิจารณาคดี และการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ อาจเพิ่มความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าจะมีแนวทางในการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยให้ได้รับความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น อาทิ โครงการปล่อยฟรีไม่มีประกัน การจัดตั้งกองทุนยุติธรรมเพื่อช่วยเหลือทางการเงิน แต่ยังมีข้อจำกัด ต้องปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการของกองทุนยุติธรรม ได้แก่ การขยายผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ การใช้ดุลยพินิจด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในกลุ่มประชาชน เพื่อพัฒนากลไกของกองทุนยุติธรรม ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนผู้มีรายได้น้อยได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- ๑.๑.๙ ความเหลื่อมล้ำด้านภาษี** โครงสร้างภาษีของประเทศไทยไม่สามารถสนับสนุนการกระจายรายได้ จากฐานข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี ๒๕๕๒-๒๕๖๑ สะท้อนว่าค่าลดหย่อนและการหักค่าใช้จ่าย มีส่วนสนับสนุนให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างผู้ยื่นแบบภาษีฯ เพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๖๑ ความเหลื่อมล้ำที่พิจารณาจากสัมประสิทธิ์จีนิของเงินได้พึงประเมินอยู่ที่ ๐.๕๒๒๒ ขณะที่เมื่อใช้การลดหย่อนภาษีทำให้สัมประสิทธิ์จีนิเพิ่มขึ้นเป็น ๐.๗๐๑๔ เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้มีรายได้สูงมักเป็นกลุ่มที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการทางภาษีเป็นหลัก
- ๑.๑.๑๐ การแก้ไขปัญหาความยากจน** ประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ที่มีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีคนจนไม่เกินร้อยละ ๖.๒๕ โดยในปี ๒๕๖๒ มีคนจนร้อยละ ๖.๒๔ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ส่งผลให้คนจนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖.๘๔ ในปี ๒๕๖๓ โดยเป็นผลกระทบจากการจ้างงาน ซึ่งมาตรการการเยียวยาของภาครัฐ ได้มีส่วนลดผลกระทบไม่ให้รุนแรง ทั้งนี้ สศช. มีการสำรวจและวิเคราะห์ความยากจนในหลายมิติ อันเป็นการสำรวจความยากจนนอกเหนือจากด้านรายได้ อาทิ การศึกษา การใช้ชีวิตในแบบที่ดีต่อสุขภาพ ความเป็นอยู่ และความมั่นคงทางการเงิน โดยแม้ค่าดัชนีความยากจนหลายมิติลดลงต่อเนื่อง แต่คนจนที่มีระดับการศึกษาไม่สูงมากนักจะมีอัตราการพึ่งพิงสูง และมักประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมและอาชีพอิสระมากที่สุด ขณะที่หนี้สินครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นการกู้มาเพื่อทำการเกษตรและกู้เพื่อทำการบริโภคครองลงมา ซึ่งมาตรการและการช่วยเหลือที่ผ่านมายังไม่สามารถทำให้คนจนหลุดพ้นจากความยากจนได้ จึงเสนอให้เพิ่มทักษะความรู้ และการเข้าถึงแหล่งทุนให้มากขึ้น เนื่องจากความยากจนในประเทศไทยเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง อาทิ การศึกษาน้อย

รายได้น้อย ไม่มีหลักประกัน และเสี่ยงตกงาน ทำให้โอกาสหลุดความยากจนเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้ ในการช่วยปัจจัยด้านการศึกษานอกจากทุนการศึกษาแล้ว ต้องพิจารณาเรื่องอื่นด้วย อาทิ การประกอบอาชีพของเด็กโดยเฉพาะในภาคการเกษตร ที่เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่มีที่ดินทำกิน แต่ไม่สามารถสร้างผลผลิตเพียงพอต่อการสร้างรายได้ ขาดแหล่งน้ำ และแรงงานเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงวัย ทำให้เด็กเหล่านี้ต้องแบ่งเวลาไปช่วยเหลือครอบครัวในการทำการเกษตร ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเต็มที่

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑ ความเห็นประธานฯ

- ๒.๑.๑ ควรวิเคราะห์สาเหตุความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เป็นผลจากวิถีชีวิตในปัจจุบันด้วย** อาทิ การออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากครอบครัวขาดรายได้ การออกจากการศึกษาเพราะไม่อยากเรียน ความต้องการมีเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกแต่มีรายรับไม่เพียงพอ การมีหนี้สินครัวเรือนและหนี้ในระบบ ซึ่งการทำความเข้าใจปัญหาเหล่านี้ในทุกมิติต้องอาศัยการทำงานประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐและต้องลงลึกในรายละเอียด เพื่อระบุให้ชัดเจนว่าจะมอบหมายให้หน่วยงานใดแก้ไขปัญห และจะเชื่อมโยงต่อยอดกับมิติอื่น ๆ และร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ได้อย่างไร โดยเฉพาะจังหวัดที่มีรายได้เป็นลำดับท้าย ๆ จะมีแนวทางส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ตามศักยภาพของพื้นที่ได้อย่างไร
- ๒.๑.๒ กลไกของรัฐควรเร่งค้นหาสาเหตุของความยากจนในพื้นที่เพื่อแก้ปัญหา** อาทิ ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ควรขอความร่วมมือกับรัฐบาลจีน โดยจัดประชุมทางไกลแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการขจัดปัญหาความยากจนจากประสบการณ์ของจีน ทั้งนี้ มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เร่งรัดติดต่อประสานงานกับทูตจีนในประเด็นดังกล่าว
- ๒.๑.๓ ขอความร่วมมือภาคเอกชนทั้งหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ช่วยพิจารณาแนวทางเพิ่มรายได้ให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในพื้นที่เกษตรขนาดใหญ่ ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลผลิต และอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งในรูปของวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ที่บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ**

๒.๒ ความเห็นกรรมการ

- ๒.๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม** มีความเห็นว่า การนำเสนอข้อมูลความยากจนและความเหลื่อมล้ำควรปรับแนวทางนำเสนอให้ง่ายต่อการแปลงสู่นโยบายหรือการปฏิบัติ อาทิ ให้มีการแสดงจำนวนประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนเป็นรายภูมิภาคหรือรายจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างหน่วยงานและเห็นเป้าหมายที่จะทำงานร่วมกันชัดเจน
- ๒.๒.๒ อนุกรรมการและเลขานุการ** ชี้แจงว่า ข้อมูลเส้นความยากจนปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ ๒,๗๐๐ บาท/เดือน โดยประชาชนที่รายได้ต่อเดือนต่ำกว่านี้ถือว่าเป็นคนจน ทั้งนี้ข้อมูลจำนวนคนจนในแต่ละพื้นที่สามารถสืบค้นได้ในระบบ TPMAP ซึ่งอยู่ระหว่างการทำงานในการลงสอบทานข้อมูลในพื้นที่เพื่อค้นหาคนยากจนที่ตกหล่นจากฐานข้อมูลของ TPMAP และเพิ่มเติมรายละเอียดให้ครบถ้วนต่อไป อย่างไรก็ตาม ประเด็นการบูรณาการข้อมูลจากฐานข้อมูลแหล่งต่าง ๆ ยังเป็นปัญหาหลักของประเทศ ซึ่งจะนำเสนอในวาระเพื่อพิจารณาต่อไป

๓. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม

๑. กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ (นางสาวจินนาค์กูรฯ) นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคมให้ที่ประชุมทราบ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ **แผนระดับ ๑ :** ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ (๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม (๔) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง โดยมีเป้าหมายการพัฒนา คือ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

๑.๒ **แผนระดับ ๒ :** แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแผนแม่บท ๔ ประเด็น ซึ่งถ่ายทอดเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติออกมาในรายละเอียด ได้แก่

๑.๒.๑ **เศรษฐกิจฐานราก** มีเป้าหมายสำคัญ คือ รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง โดยมี **ตัวชี้วัด** คือ ดัชนีการพัฒนาย่างทั่วถึง (Inclusive Development Index : IDI) ซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ เท่ากับ ๔.๓๐ คะแนน และเพิ่มเป็น ๔.๔๐ คะแนนเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐ ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายระดับแผนย่อย คือ

๑) ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่ม bottom ๔๐ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปีเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปีเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๒) ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ตัวชี้วัด** คือ อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๓) ประชากรกลุ่ม bottom ๔๐ สามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ตัวชี้วัด** คือ สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้เท่ากับร้อยละ ๕๕ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเท่ากับร้อยละ ๕๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๑.๒.๒ **ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม** มีเป้าหมายสำคัญ คือ คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น โดยมี **ตัวชี้วัด** คือ สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย ๙ กรณี ให้ถึงร้อยละ ๗๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๘๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐ ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายระดับแผนย่อย คือ

๑) คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย ๙ กรณี ให้ถึงร้อยละ ๘๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๙๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๒) มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ ดัชนีความยากจนแบบหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และลดลงอีกร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๑.๒.๓ พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ มีเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม คือ ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง โดยมี**ตัวชี้วัด**คือ สัดส่วน GPP per capita ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ สุดท้ายที่รวยที่สุด ต่อ GPP per capita ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่จนที่สุด เท่ากับไม่เกิน ๓ เท่า เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายระดับแผนย่อย คือ เมืองในพื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ **ตัวชี้วัด**คือ จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัย และพื้นที่เฉพาะ เท่ากับ ๖ เมือง (กรุงเทพและปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สงขลา และภูเก็ต) และได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ เท่ากับ ๕ เมือง (กรุงเทพและปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และภูเก็ต) เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และมีเมืองอัจฉริยะ เพิ่มอีก ๔ เมือง เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๑.๒.๔ พลังทางสังคม มีเป้าหมายสำคัญ คือ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น โดยมี**ตัวชี้วัด**คือ มิติด้านโอกาสของดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐ ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายระดับแผนย่อย คือ

- ๑) ภาวการณ์พัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ตัวชี้วัด**คือ ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเพิ่มขึ้นอีกเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐
- ๒) ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น**ตัวชี้วัด**คือ สัดส่วนประชากรอายุ ๒๕-๕๙ ปีที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เฉลี่ยร้อยละ ๖๐ ของประชากรอายุ ๒๕-๕๙ ปี ทั้งหมด เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๖๕ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐
- ๓) ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง **ตัวชี้วัด**คือ สัดส่วนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๕ และลดลงอีกร้อยละ ๑๕ เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๗๐

๑.๓ แผนระดับ ๒ : ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อยู่ระหว่างดำเนินการยกร่างและจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากประชาชนภาคส่วนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประกอบด้วย ๕ เป้าหมายหลัก โดยเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม คือเป้าหมายการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยมี**ตัวชี้วัดหลัก** คือ ความแตกต่างของความเป็นอยู่ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงสุดร้อยละ ๑๐ และต่ำสุดร้อยละ ๔๐ (Top ๑๐/Bottom ๔๐) ต่ำกว่า ๕ เท่า ประกอบด้วย ๓ หมายความว่าสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือ (๑) SMEs ที่เข้มแข็ง ศักยภาพสูง แข่งขันได้ (๒) พื้นที่และเมืองอัจฉริยะ และ (๓) ความยากจนข้ามรุ่นและความคุ้มครองทางสังคม

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑ ความเห็นประธานฯ

๒.๑.๑ ควรมีแนวทางขับเคลื่อนหรือแก้ไขปัญหาให้เห็นผลอย่างเร่งด่วนภายใน ๑-๒ ปี อาทิ การจัดตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนโดยจัดเก็บภาษีเพิ่มเติมเพื่อมิให้เป็นภาระด้านการคลังของรัฐ การกระจายองค์ความรู้และทักษะอาชีพไปยังเกษตรกรผ่านข้าราชการของจังหวัด/อำเภอ เพื่อยกระดับแนวทางการผลิตโดยอาศัยเทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์ และการตรวจสอบทรัพยากรและงบประมาณของรัฐให้ไปถึงผู้เดือดร้อนอย่างแท้จริง อาทิ การรับเงินประกันราคาผลผลิต หรือการสำรวจที่ดินของรัฐเพื่อให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) นำมาจัดสรรแก่เกษตรกรเข้าทำการเกษตร

- ๒.๑.๒ การดำเนินงานของ กบสท. ต้องแก้ปัญหาแบบมุ่งเป้า และเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน คือการค้นหากลุ่มเป้าหมายให้เจอและแก้ไขอย่างตรงจุด โดยมีมาตรการเฉพาะ (Custom-made) เพื่อเพิ่มรายได้ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบันของแต่ละช่วงวัย/กลุ่มอาชีพ อีกทั้งควรมีตัวชี้วัดเป้าหมาย และกรอบงบประมาณที่ชัดเจนเพื่อใช้เร่งรัดติดตามและประเมินผลการทำงานได้

๒.๒ ความเห็นกรรมการ

- ๒.๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นดังนี้

๑) การแก้ไขความยากจนข้ามรุ่น เป็นประเด็นที่สามารถดำเนินการในระดับพื้นที่ได้ทันที โดยมีกระทรวงมหาดไทย (มท.) เป็นเจ้าภาพในฐานะท้องถิ่น ร่วมด้วยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และกระทรวงแรงงาน (รง.) หรือแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อเร่งสร้างโอกาสการศึกษาให้เด็กยากจน และเพื่อเป็นตัวอย่างการบูรณาการให้กับกระทรวงอื่น ๆ ได้ถอดบทเรียนการทำงานต่อไป

๒) การถ่ายโอนอำนาจจากกระทรวงสาธารณสุขไปให้ท้องถิ่น ควรมีระบบที่เลี้ยงโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และระบบการทำงานจาก รพ.สต. ให้กลไกท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้อย่างมีเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีระยะเวลาเป็นปีเลี้ยงถ่ายทอดองค์ความรู้ประมาณ ๓-๖ เดือน

- ๒.๒.๒ นายโสภณ เหมธน (แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) มีความเห็นดังนี้

๑) ความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงบริการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ได้ขับเคลื่อนการแพทย์ปฐมภูมิ โดยแพทย์ ๑ คนร่วมกับบุคลากร ๑ ทีม ซึ่งจะใช้ ๖,๕๐๐ ทีม ครอบคลุมประชากร ๖๕ ล้านคน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการ อย่างไรก็ตาม หากมีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ของ รพ.สต. จาก สธ. ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพบปัญหาอุปสรรค เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ยังต้องประจำอยู่ที่โรงพยาบาล ซึ่งต้องระบบบูรณาการการทำงานที่เหมาะสม

๒) ความเหลื่อมล้ำด้านจำนวนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญชั้นสูง เห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดมีจำนวนแพทย์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้ป่วยที่อยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัดมีโอกาสเสียชีวิตมากกว่า กรณีนี้สามารถแก้ไขโดยการแบ่งเป็นเขตสุขภาพ และบริหารจัดการทรัพยากร/งบประมาณในแต่ละเขตสุขภาพให้เหมาะสม

- ๒.๒.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่า กบสท. สามารถใช้กลไก ศจพ. เป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานได้ โดย ศจพ. อยู่ระหว่างดำเนินการสอบทานค้นหาคนยากจนหลายมิติในพื้นที่จากฐานข้อมูล TPMAP ร่วมกับกลไกของจังหวัด เพื่อค้นหาผู้เดือดร้อนที่ตกหล่นจากฐานข้อมูล ซึ่งจะครอบคลุมถึงผู้ที่มีปัญหาขัดสนทั้งด้านรายได้ ความเป็นอยู่ การศึกษา สุขภาพ และการเข้าถึงบริการสาธารณะ คาดว่าจะดำเนินการสอบทานแล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ หลังจากนั้นจะเป็นขั้นตอนการส่งคณะทำงานลงไปแก้ไขปัญหาคะแนนเดือดร้อนเฉพาะราย ขณะที่บทบาทของ กบสท. เป็นระดับนโยบาย คือการวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการของแต่ละกระทรวงเข้าด้วยกัน เพื่อส่งต่อให้ระดับปฏิบัติ คือ ศจพ. สามารถนำไปแก้ไขปัญหในพื้นที่ ทั้งนี้ เห็นว่า กบสท. และ ศจพ. ควรกำหนดตัวชี้วัดการแก้ไขความยากจนและความเหลื่อมล้ำให้ชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การลงไปตรวจสอบค้นหากลุ่มเป้าหมายและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของ ศจพ. และส่งกลับมาให้ กบสท. มีความสอดคล้องและมุ่งตอบเป้าหมายเดียวกัน

๓. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

แนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม

๑. **กรรมการและเลขานุการ** นำเสนอกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการบูรณาการเพื่อพัฒนาความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครัวเรือนและชุมชน และระดับเมือง (ศูนย์กลางความเจริญแต่ละภูมิภาค) เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาและให้ความเห็นในรายละเอียดต่อไป ประกอบด้วย

๑.๑ **ระดับบุคคล – สร้างระบบและกลไกให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนยากจนพิเศษเป็นรายบุคคล** มีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มนักเรียนยากจนพิเศษในครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น และกลุ่มเด็กอายุ ๑๕-๒๑ ปี ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาและไม่ได้ทำงาน (NEETs) ทั้งนี้ปัจจุบันมีข้อมูลของกลุ่มดังกล่าวจากหลายแหล่งที่ต้องเชื่อมโยงให้อยู่ในระบบเดียวกัน เพื่อระบุตัวตนของกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนต่อไป อาทิ ฐานข้อมูล TPMAP ระบุว่า มีครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น^๑ จำนวน ๕๑๒,๖๐๐ ครัวเรือน ขณะที่ฐานข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ระบุว่า มีนักเรียนยากจนพิเศษ^๒ ที่สำรวจพบประมาณ ๗๖๐,๐๐๐ คน นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของภาคครัวเรือนไทย โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่า มีกลุ่มเด็กอายุ ๑๕-๒๑ ปีที่มีระดับรายจ่ายต่ำที่สุด (decile ๑) ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาและไม่ได้ทำงาน (NEETs) จำนวนประมาณ ๑๑๙,๐๐๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗ ของกลุ่มเด็กอายุ ๑๕-๒๑ ปีที่อยู่ใน decile ๑ ทั้งนี้ กรอบแนวทางดำเนินการ มีดังนี้

๑.๑.๑ **มาตรการให้ความช่วยเหลือเฉพาะเป็นรายบุคคล** ประกอบด้วย (๑) วางแผน พัฒนา และติดตามเด็กยากจนพิเศษจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น (๒) จัดทำข้อมูลและแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายเป็นรายบุคคล (Individual Plan) (๓) จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น (๔) ติดตามช่วยเหลือให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หรือการพัฒนาทักษะอาชีพ (๕) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และ (๖) จัดหาพี่เลี้ยงจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่คอยให้คำแนะนำดูแลทั้งในด้านวิชาการ และด้านการสร้างเสริมทักษะสังคม/ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

๑.๑.๒ **เชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกประเภทและเปิดทางเลือกในการเรียนรู้** เร่งรัดการจัดทำระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ในทุกระดับการศึกษา เพื่อให้เกิดการเทียบโอนระหว่างทักษะประสบการณ์ กับคุณวุฒิการศึกษา และให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับศูนย์การเรียนรู้และสถาบันการศึกษาที่บริหารจัดการโดยภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

๑.๑.๓ **มาตรการช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก** อาทิ ให้ความช่วยเหลือทางสังคมแบบมุ่งเป้า และส่งเสริมการประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงขึ้น **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

^๑ คือ ครัวเรือนที่มีเด็กและเยาวชนอายุ ๐-๑๘ ปี และมีความขัดสนทางรายได้หรือมีรายได้น้อยกว่า ๔ มิติ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ **มิติด้านสุขภาพ** (เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ถึง ๒,๕๐๐ กรัม หรือเด็ก ๐-๑๒ ปี ได้รับวัคซีนไม่ครบ) **มิติด้านสภาพแวดล้อม** (ไม่มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย หรือขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภค) **มิติด้านการศึกษา** (เด็กขาดการเตรียมพร้อมก่อนวัยเรียน ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือไม่ได้เรียนต่อชั้น ม.๔ หรือเทียบเท่า หรือมีคนในครัวเรือนที่ไม่มีงานทำไม่ได้รับการฝึกอาชีพ หรือขาดทักษะในการอ่าน เขียน และคิดเลขอย่างง่าย) และมิติด้านความมั่นคงทางการเงิน (รายได้ครัวเรือนต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี หรือไม่มีเงินออม) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมาจากระบบข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (TPMAP)

^๒ คือ นักเรียนในครัวเรือนที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท และมีความขาดแคลนทุนทรัพย์ (Proxy Mean Test : PMT) มากกว่า ๕๐ คะแนนขึ้นไป (ที่มา : กสศ. <https://www.eef.or.th/fund/support-poor-students/>)

๑.๒ ระดับครัวเรือนและชุมชน – ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มีรายได้เพิ่มขึ้น กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด จำนวนประมาณ ๓๒.๗ ล้านคน^๓ (ร่วมกับการสอบถามข้อมูลจาก ศจพ.) และกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น/วิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้อาจพิจารณาใช้กลไกกองทุนประชารัฐสวัสดิการในการจ่ายเงินสวัสดิการไปยังกลุ่มผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเพิ่มบทบาทให้กองทุนร่วมสนับสนุนแผนงานโครงการพัฒนาชุมชนจากภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม โดยประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

๑.๒.๑ เพิ่มการเข้าถึงดิจิทัลทั้งระบบ ได้แก่ (๑) อุดหนุนการเข้าถึงดิจิทัล และเพิ่มศักยภาพการใช้ดิจิทัลทั้งระบบแก่คนจนและกลุ่มเปราะบาง เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานด้านสาธารณสุข การศึกษา และการประกอบอาชีพ (๒) ออกมาตรการจูงใจให้เข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ Reskill/Upskill/New skill และ (๓) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ เพื่อสร้างอาชีพและทักษะการเป็นผู้ประกอบการในยุคชีวิตวิถีใหม่ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๒.๒ บูรณาการฐานข้อมูลคลัสเตอร์ผู้ประกอบการท้องถิ่นกับหน่วยวิจัยและพัฒนาของสถาบันศึกษาในระดับจังหวัดให้อยู่ในรูปของ Open Data เพื่อเป็นคลังข้อมูลและความรู้กลาง (Business intelligence repository) ที่ผู้ประกอบการ/ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงอย่างเท่าเทียม เพื่ออำนวยความสะดวก พัฒนา และยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกับหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

๑.๓ ระดับชุมชน - พัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุม โดยแก้ไขปัญหาค้นตกหล่นจากมาตรการสวัสดิการแห่งรัฐหรือระบบฐานข้อมูลที่สำคัญ (Exclusion Error) ดังนี้

๑.๓.๑ ปรับปรุงฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (TPMAP) และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยใช้ผลการค้นหา สอบถามข้อมูลด้วยกลไกในพื้นที่ของศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) และกลไกของภาคีพัฒนาอื่นๆ ในพื้นที่ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลรายบุคคลให้ครอบคลุมประชากรจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นทุกคนและเป็นปัจจุบัน **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ ศจพ. และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)

๑.๓.๒ เพิ่มระดับการออมในระบบประกันสังคมและการออมภาคสมัครใจ โดยปรับปรุงรูปแบบการจ่ายเงินสมทบและสิทธิประโยชน์ให้มีความหลากหลายและยืดหยุ่น พร้อมทั้งส่งเสริมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุ ด้วยการจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าร่วมระบบการออมภาคสมัครใจ ปรับปรุงเงื่อนไขด้านการออมและสิทธิประโยชน์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสามารถออมและได้ผลประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบบริการข้อมูลทางการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อช่วยให้ผู้ออมสามารถวางแผนการออมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน ร่วมด้วยองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม

๑.๓.๓ จัดทำระบบให้ความช่วยเหลือในยามวิกฤติจากบทเรียนโควิด-๑๙ โดยใช้ทุนทางสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดรูปแบบ แนวทาง และช่องทางการจัดสรรการเยียวยาช่วยเหลือ และเชื่อมโยงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานรัฐกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้พร้อมช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมด้วยองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม

^๓ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย ๓,๗๒๑ บาท/คน/เดือน

๑.๔ ระดับเมือง - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการในเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม โดยระยะแรกเน้นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ๖ เมือง (กรุงเทพฯและปริมณฑล เชียงใหม่ ขอนแก่น เมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สงขลา และภูเก็ต) ตามที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในแผนย่อยของประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

๑.๔.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการของเมืองเพื่อรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ (๑) ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบดิจิทัล สาธารณสุข และการศึกษา อย่างสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของพื้นที่ เพื่อพัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ (๒) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมืองร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยวางแผนการพัฒนาให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติ และ (๓) เสริมสร้างสมรรถนะประชาชนท้องถิ่นในทุกกระดับ ให้มีศักยภาพการบริหารจัดการพื้นที่และเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๔.๒ ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ในเมืองเพื่อประชาชนทุกกลุ่ม พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการประชาชน โดยมีมาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจ และมีมาตรการจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเรียนรู้ หรือมีบริการเก็บเป็น Credit ได้ **หน่วยงานเจ้าภาพ** ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้ หากที่ประชุมเห็นชอบในกรอบการขับเคลื่อนงานดังกล่าว ทางฝ่ายเลขานุการฯ จะดำเนินการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกร่างเป็นแผนงาน/โครงการ และเสนอต่อที่ประชุม กบสท. พิจารณา

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑ ความเห็นประธานฯ

๒.๑.๑ ควรทำข้อมูลแผนผังสาเหตุความเหลื่อมล้ำและสาเหตุความยากจน พร้อมทั้งกลไกที่มีอยู่ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นตลอดห่วงโซ่คุณค่า ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับศักยภาพที่มีอยู่ของแต่ละพื้นที่ และเป็นการแก้ไขที่ต้นตอของปัญหาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะปัญหาเกษตรกรรายย่อยที่ยากจนแต่ต้องรับภาระต้นทุนทำการเกษตรในระดับสูง

๒.๑.๒ กำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุร่วมกันในปี ๒๕๖๕ โดย สศช. ร่วมกับสำนักงบประมาณ กำหนดแนวทางการปรับปรุงแบบแผนงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วในปี ๒๕๖๕ ให้สอดคล้องกับแนวทางแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายเลขานุการเสนอ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้เห็นเป็นตัวอย่างรูปธรรมได้ภายใต้กรอบงบประมาณที่มีอยู่ ทั้งนี้อาจพิจารณาใช้งบกลางร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการจุดประกายในการบูรณาการการทำงานในแต่ละภูมิภาค

๒.๑.๓ ข้าราชการในพื้นที่เป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญ ควรเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงการคิदनอกกรอบเข้ากับกลไกที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๑.๔ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาต้องปรับ Mindset เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการพัฒนาตนเอง โดยใช้กลไกทางศาสนาร่วมกับโรงเรียนและชุมชนช่วยส่งเสริมองค์ความรู้การพัฒนาตนเองและพัฒนาทักษะอาชีพให้เกิดประโยชน์ ตามแนวคิด “บวร” (บ้าน-วัด-โรงเรียน)

๒.๑.๕ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ควรแก้ไขแบบมุ่งเป้า โดยสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ-เอกชน ในการแก้ไขปัญหาในกลุ่มอาชีพที่ประสบความยากลำบากมากที่สุด เพื่อเป็นตัวอย่างรูปธรรม การพัฒนาในพื้นที่ให้แก่อื่น ๆ ทั้งนี้ควรใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด โดยสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน/ภาคประชาสังคม รวมทั้งพัฒนาแรงงานไทยให้มีทักษะ ทำงานร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ได้ในอนาคต หรือเป็นหัวหน้างานไม่ต้องทำงานในต่างประเทศ

๒.๒ ความเห็นกรรมการ

๒.๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็น ดังนี้

- ๑) ภาคเอกชนจะเป็นหัวใจสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางที่เสนอฯ โดยเข้ามาช่วยดำเนินการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งจะลดความสูญเสียและเพิ่มมูลค่า ผลผลิตในภาคการเกษตร (one Baht save, one Baht earn) ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากและยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชนบท
- ๒) ควรใช้ประโยชน์จากดิจิทัลสร้างโอกาสการศึกษาและจัดความยากจนข้ามรุ่น การศึกษาเป็นทางออกที่จะทำให้ลายวงจรความยากจนข้ามรุ่นได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การจัดการศึกษาให้เด็กจากครัวเรือนยากจน ไม่จำเป็นต้องเรียนในระบบอย่างเดียว แต่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้หรือการศึกษานอกระบบ รวมทั้งการฝึกทักษะอาชีพที่จำเป็น โดยใช้ประโยชน์จากการขยายโครงข่ายโทรคมนาคมในระบบ 5G ให้ครอบคลุมพื้นที่และ มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น
- ๓) ควรเพิ่มบทบาทกระทรวงแรงงานร่วมกับภาคเอกชน อาทิ ทำการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ของทักษะแรงงานไทยเทียบกับความต้องการในตลาดและการทำงานในอนาคต เพื่อเป็นกรอบการจัดอบรมฝึกทักษะอาชีพที่จำเป็นสำหรับคนจนและกลุ่มเปราะบางตาม ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและโลกปัจจุบัน โดยมีภาคเอกชนให้คำแนะนำถึง ความต้องการของตลาด

๒.๒.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีความเห็นดังนี้

- ๑) ควรจำแนกแนวทางที่พร้อมดำเนินการกับแนวทางที่ต้องได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการ ทั้งนี้ควรระบุเกณฑ์การวัดความยากจน รวมถึงอธิบายกรอบคิดการนิยามคนจน/ครัวเรือน ยากจนให้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครัวเรือนที่ผู้ปกครองมีรายได้ อยู่ร่วมกับเด็กที่ไม่มีรายได้จะนับเป็นครัวเรือนยากจนหรือไม่ เป็นต้น
- ๒) ควรสำรวจข้อมูลอาชีพหลักแต่ละภูมิภาค รวมทั้งรายได้เฉลี่ยต่อหัวของแต่ละอาชีพ ผล ประกอบการ ต้นทุน และช่องทางการตลาด เพื่อหาแนวทางยกระดับรายได้ นอกจากนี้ควร ส่งเสริมอาชีพซึ่งไทยมีศักยภาพ ต้นทุนไม่สูง และมีตลาดรองรับ อาทิ การเลี้ยงวัวขุน จิ้งหรีด และปลาสมอง เพื่อเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่ประชาชนควบคู่ไปด้วย

๒.๒.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นดังนี้

- ๑) กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยใช้คนจนในฐานข้อมูล TPMAP เป็นหลัก เนื่องจากระบุข้อมูล คนยากจนในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว โดยกระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างดำเนินการใช้ กลไก ศพพ. สอบทานข้อมูลและระบุตัวคนยากจนในพื้นที่ พร้อมทั้งค้นหาผู้ตกหล่นจาก ฐานข้อมูลเพื่อประสานส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
- ๒) แยกแนวทางระยะสั้นออกจากแนวทางระยะยาว และระบุวิธีการขับเคลื่อนให้ชัดเจน โดยหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนและมอบหมายเจ้าภาพให้ตรงกับภารกิจหน่วยงาน โดย สศช. กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจประเด็นข้อเสนอมิให้ตรงกันเพื่อขับเคลื่อน ให้เห็นผลภายในปี ๒๕๖๕ หรือปี ๒๕๖๖ เช่น การปรับแผนงาน/โครงการของส่วนราชการให้ สอดรับกับนโยบาย เป็นต้น ทั้งนี้มีความเห็นว่า การแก้ไขความยากจนของเกษตรกรและการ

พัฒนาฝีมือแรงงานเป็นแนวทางระยะสั้นที่ควรดำเนินการก่อน โดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงแรงงาน ต้องเร่งบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อจัดการศึกษาให้รองรับกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย

- ๓) **กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น-ท้องที่เป็นผู้ดำเนินการแก้ไขในพื้นที่** โดยกระทรวงที่เกี่ยวข้องรับมอบนโยบายจาก กบสท. หรือจากส่วนกลาง แล้วให้อำนาจแก่พื้นที่ในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละแห่ง เช่น กระทรวงสาธารณสุขมอบหมายสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายศึกษาธิการจังหวัด เป็นต้น แทนการทำแผนขึ้นมาเป็นกลุ่มจังหวัดหรือตามภูมิภาค

๒.๒.๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน มีความเห็นดังนี้

- ๑) **หน่วยงานต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้** โดยอาศัยภารกิจและทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน และบูรณาการข้อมูลระหว่างกระทรวง เช่น กระทรวงแรงงานบูรณาการข้อมูลและการทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยอาศัยข้อมูลการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพื่อขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นต้น
- ๒) **การพัฒนาฝีมือแรงงานควรพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต** อาทิ เรื่องของวิสาหกิจชุมชนที่กระทรวงแรงงานมีการพัฒนาฝีมือในกลุ่มประมง โดยมีการพัฒนาการทำประมงในกระชังเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยเป็นการสร้างอาชีพตั้งแต่การสอนการเลี้ยงปลาในกระชังจนถึงการขายออกสู่ตลาด
- ๓) **การหาสาเหตุที่รายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน** โดยเฉพาะการวิเคราะห์หาสาเหตุที่รายได้ครัวเรือนต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท และสาเหตุที่คนยากจนแต่ไม่ยอมทำงาน เนื่องจากความต้องการแรงงานปัจจุบันสูงมาก ทั้งที่เป็นแรงงานในประเทศไทยและแรงงานไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งให้รายได้ต่อเดือนสูงกว่าเส้นความยากจน จึงควรวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ประชากรยังอยู่ใต้เส้นความยากจน เพื่อให้แต่ละหน่วยงานแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสร้างโอกาสการจ้างงานให้ครอบคลุมมากขึ้น
- ๔) **ควรส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานกลุ่มเปราะบาง** โดยการบูรณาการการทำงานต่าง ๆ ควรมีความคล่องตัวและลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มเปราะบางเป็นที่ตั้ง ทั้งนี้ อาจนำกองทุนผู้พิการมาใช้สนับสนุนกรมการจัดหางานจับคู่หางานตามความต้องการของนายจ้างกับแรงงานผู้พิการ เพื่อแก้ปัญหาผู้ประกอบการไม่จ้างงานแรงงานที่เป็นผู้พิการ แต่ยอมจ่ายเงินเข้ากองทุนผู้พิการแทน

๒.๒.๕ นายสันติ พร้อมพัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) มีความเห็นว่า แต่ละภูมิภาคควรแก้ไขปัญหาแตกต่างกันไปตามศักยภาพและโอกาสการพัฒนาของพื้นที่ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหลายจังหวัดที่ติดอันดับยากจนที่สุดในประเทศ แต่มีศักยภาพการพัฒนาเนื่องจากอยู่ติดกับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงควรพัฒนานิคมอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร/แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร/อุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และผลิตแรงงานท้องถิ่นที่มีทักษะเฉพาะเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการพัฒนาที่เกิดจาก EEC เป็นต้น

๒.๒.๖ นายโสภณ เหมธน (แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) มีความเห็นว่า การเข้าถึงการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะลดความเหลื่อมล้ำ อาจใช้แนวทางจัดสรรโควตา ร้อยละ ๕-๑๐ ของมหาวิทยาลัยให้กับนักเรียนในครอบครัวที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเข้าศึกษาต่อแล้วกลับไปทำงานในภูมิลำเนา อาทิ เรียนเป็นพยาบาลแล้วกลับไปทำงานในศูนย์สุขภาพชุมชนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาและความยากจนข้ามรุ่น ทั้งนี้อาจใช้กลไกคณะกรรมการ

พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) สํารวจข้อมูลและส่งให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่ดำเนินการจัดสรรโควตาต่อไป

๒.๒.๗ นายประสาน หวังรัตนปราณี (แทนพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี) มีความเห็นดังนี้

- ๑) ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน โดยเฉพาะในเรื่องของระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่มีความล่าช้า การต่อยอดระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น และการเข้าถึงเวชภัณฑ์ยาที่มีความเท่าเทียมกันในทุกสิทธิในการรักษา
- ๒) การยกระดับฝีมือแรงงานโดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม โดยนำระบบ SkillsFuture ของประเทศสิงคโปร์มาประยุกต์ใช้ ด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการทำหลักสูตรต่าง ๆ อาทิ การฝึกทักษะ การสร้างทักษะใหม่ที่เป็นการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ และการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (Reskill/Upskill)
- ๓) ปัญหาด้านหนี้สิน ปัจจุบันปัญหาเรื่องหนี้ในระบบถือเป็นปัญหาใหญ่ในสังคม เนื่องจากประชาชนมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และยังส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วย อาทิ ปัญหาการทวงหนี้ ซึ่งปัญหาหนี้สินของเกษตรกรควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยอาจพิจารณาการใช้ระบบกองทุนหมุนเวียน (revolving fund) มาแก้ไขปัญหา

๒.๒.๘ นายพาสีทธิ์ หล่อธีรพงศ์ (แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) มีความเห็นว่า กระทรวง อว. มีกลไกที่พร้อมสนับสนุนแนวทางพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน (Upskill/Reskill) รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ตลอดจนการพัฒนาแผนธุรกิจร่วมกับทุกภาคส่วน โดยมีมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนรวมกันกว่า ๑๕๐ แห่งทั่วประเทศ สามารถออกแบบหลักสูตรทั้งแบบ On site และแบบออนไลน์ผ่านทาง Thai MOOC ซึ่งเป็นหลักสูตรออนไลน์กว่า ๕๐๐ วิชาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและสามารถเก็บเป็น Credit Bank ได้

๒.๒.๙ นายสนั่น อังอุบลกุล ประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีความเห็นดังนี้

- ๑) ควรเร่งดำเนินการในประเด็นที่ทำได้ทันที ทั้งนี้ภาคเอกชนมีศักยภาพและมีความยินดีที่จะร่วมมือกับภาครัฐ โดยที่ระดับการบูรณาการนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของภาครัฐ และการรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งภาคเอกชนจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเริ่มด้วยการถามคำถามว่าทำไม (why) และเพราะอะไร (what) เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา แทนการเริ่มต้นว่าจะทำอย่างไร (how)
- ๒) ควรมีหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินการขับเคลื่อนในเรื่องต่าง ๆ ที่มีกำลังคนและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และมีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจร่วมทำงานด้วย ซึ่งเมื่อมีการจัดคณะทำงานตามที่เสนอข้างต้นได้แล้ว จะมีการระดมความคิดเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (how) และเจ้าภาพจะสามารถนำแนวทางการขับเคลื่อนที่ได้มาเสนอต่อคณะกรรมการฯ อย่างเป็นระบบและเห็นผลอย่างแท้จริง

๒.๒.๑๐ นายเกรียงไกร เอีจริญกุล รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (แทนประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) มีความเห็นดังนี้

- ๑) ควรเร่งผลิตแรงงานทักษะสูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digital Transformation) เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมไทยในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีมาก โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมยานยนต์ ทำให้ต้องปรับตัวสู่อุตสาหกรรมรูปแบบใหม่ที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมในกลุ่ม S-curve เป็นต้น แต่ประสบปัญหาแรงงานทักษะสูงมีไม่เพียงพอ ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งปรับปรุง

หลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างแรงงานทักษะสูงรองรับความต้องการของตลาด โดยในส่วนของสภาอุตสาหกรรมฯ มีการแก้ไขปัญหาระยะสั้นโดยจัดตั้งสถาบัน FTI Academy ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเฉพาะทางทั้งภาครัฐและเอกชนออกแบบหลักสูตรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อ Reskill/Upskill ทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานที่เป็นที่ต้องการของบริษัท และรับประกันเงินเดือนเมื่อผ่านหลักสูตรเหล่านี้

๒) ควรส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว) ให้กลายเป็นจุดแข็งของประเทศ เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและต้นทุนที่ประเทศไทยมี รวมทั้งสอดคล้องกับกระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับโลก ทั้งนี้การผลักดันให้อุตสาหกรรมกลุ่ม BCG มีบทบาทหลักในประเทศต้องอาศัยการบูรณาการจากหลายภาคส่วน โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยร่วมกับสภาอุตสาหกรรมหลายจังหวัดอยู่ระหว่างขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture Industries : SAI)^๔ ในรูปของโครงการนำร่องแห่งแรกในกรุงเทพมหานครในชื่อ SAI in the city โดยยังต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ รวมถึงพัฒนาแรงงาน (Reskill/Upskill) ให้มีทักษะเพื่อสนับสนุนการผลิต เพื่อขยายโมเดลธุรกิจ BCG ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ

๒.๒.๑๑ นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ มีความเห็นว่า **ควรเร่งขับเคลื่อนแนวทางเร่งด่วนในปีงบประมาณ ๒๕๖๕** โดยปรับแผนงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามข้อเสนอฯ และใช้ข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนมอบหมายให้ภาคส่วนอื่นร่วมดำเนินการ ได้แก่ **(๑) รัฐวิสาหกิจซึ่งมีสาขาในพื้นที่** เนื่องจากสามารถปรับโอนงบประมาณได้สะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสอดคล้องภารกิจรับผิดชอบดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน **(๒) ภาคเอกชน** ประกอบด้วย หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีเครือข่ายครอบคลุมทุกจังหวัดและมีความเชี่ยวชาญหลายด้าน โดย สศช. อาจจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกับรัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนให้บรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งจะทำให้มีภาคีสนับสนุนการขับเคลื่อนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

๒.๒.๑๒ นายสมชัย จิตสุชน มีความเห็นดังนี้

๑) ควรมีนโยบายแบบถ้วนหน้าในกลุ่มเด็กและเยาวชน สาเหตุหนึ่งที่ปัญหาความเหลื่อมล้ำยังคงอยู่คือการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้มีจุดเน้นที่การพัฒนาคุณภาพคนเท่าที่ควร นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเด็กเกิดใหม่น้อยลง จึงต้องพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นรายคนอย่างเข้มข้นมากขึ้น อาทิ การพัฒนาเด็กยากจนเป็นรายบุคคลแบบ Individual Plan และการปรับปรุงฐานข้อมูลให้ครอบคลุมคนตกหล่น ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาประเทศต่าง ๆ พบว่าการปรับปรุงฐานข้อมูลให้ครอบคลุมผู้เดือดร้อนทุกคนนั้นเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ จึงควรมีมาตรการให้ความช่วยเหลือแบบถ้วนหน้าในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มสำคัญที่ห้ามตกหล่นแม้แต่คนเดียว หรือใช้เป็นมาตรการชั่วคราวระหว่างรอดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒) ให้เอกชนร่วมดำเนินการปรับทักษะแรงงาน (Reskill/Upskill) เพื่อให้ได้การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและของโลกอย่างแท้จริง โดยมีภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ เช่น โครงการ SkillsFuture ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งภาครัฐแจกคู่มืออบรม

^๔ ยกระดับภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีเกษตรขั้นสูง การสร้างสมาร์ตฟาร์มเมอร์รายใหม่ การสร้างรูปแบบการเกษตรแม่นยำ การรับรองมาตรฐานความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค การบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่มีคุณภาพ และใช้การตลาดนำการผลิต เช่น อุตสาหกรรมกลุ่มเครื่องสำอางที่ใช้วัตถุดิบจากภาคเกษตร เป็นต้น โดยนำความต้องการของโรงงานภายใต้สภาอุตสาหกรรมฯ มาเป็นโจทย์ในการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิต และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะมีโรงงานรับสินค้าทั้งหมดในราคาที่เป็นธรรม

ทักษะอาชีพให้แรงงานนำไปลงทะเบียนเรียนหลักสูตรที่สนใจที่จัดอบรมโดยภาคเอกชน ทั้งนี้ ประเทศไทยหากดำเนินนโยบายดังกล่าว อาจเจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่กลุ่มแรงงานระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) เพื่อจำกัดงบประมาณ โดยมอบให้กระทรวงแรงงานเป็นเจ้าภาพหลักหาร่วมกับภาคเอกชน

๓) การช่วยเหลือของภาครัฐควรครอบคลุมค่าบริการอินเทอร์เน็ต (Free Internet) เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อการหลุดพ้นจากความยากจนในระยะยาว ซึ่งปัจจุบันการช่วยเหลือจากภาครัฐยังไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตทั้งหมด จึงยังมีครัวเรือนยากจนที่เข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ตหรือไม่สามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาตัวเองให้พ้นจากความยากจนได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับข้อเสนอให้รัฐอุดหนุนอินเทอร์เน็ต เสนอโดยคณะที่ปรึกษาด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งมีศาสตราจารย์กิตติคุณนายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา เป็นประธาน

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการ โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละแนวทาง เพื่อจัดกลุ่มแนวทางที่ต้องเร่งดำเนินการให้เห็นผลภายในปี ๒๕๖๕

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี -

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

(นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์)
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายการการประชุม

(นายดนุชา พิชยนันท์)
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายการประชุม